

ANTI- PESTPROTOCOL

**ISW
Gasthuislaan**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
------------------	---

Algemene informatie

Wat is pesten?	4
Hoe wordt er gepest?	4
De gepeste leerling	4
Signalen	4
De pester	5
De meelopers en andere leerlingen	5
Het aanpakken van pesten	5

Het anti-pestprotocol

De uitgangspunten	6
De vijfsporenaanpak	6
Preventieve aanpak	7

Het stappenplan na een melding van pesten

Stap Een	11
Stap Twee	11
Vervolgstappen	12
De taak van docenten/onderwijsondersteunend personeel	12

Bijlagen

Bijlage I: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	13
Bijlage II: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	14
Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met beide leerlingen	15

INLEIDING

De school moet voor alle leerlingen een veilige en prettige plek zijn. Helaas blijkt dit niet altijd voor iedereen te kunnen gelden. Vooral op plekken buiten het lokaal doen zich soms pesterijen voor. Dit boekje is erop gericht om zowel het personeel als de ouders en de leerlingen op de hoogte te stellen van wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te creëren.

De activiteiten die in dit boekje beschreven worden, zijn niet statisch. Indien het beleid verandert, zal dit anti-pestprotocol aangepast worden.

Voor de tekst van dit protocol is onder andere gebruik gemaakt van het van het Nationaal Onderwijsprotocol tegen pesten en van de brochure "Pesten op school: hoe ga je er mee om?".

ISW-Gasthuislaan

Schoolleiding

Anti-pestcoördinator, leerjaarcoördinatoren en ondersteuningscoördinator

ALGEMENE INFORMATIE

Wat is pesten?

Pesten is een langdurig/herhaaldelijk uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een groep/persoon tegen één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen. Het slachtoffer kan (blijvende) psychische en/of fysieke schade oplopen. Een persoon wordt getreiterd of gepest als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meer personen.

Er bestaat een wezenlijk verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen is er sprake van incidenten en van een "gelijke" machtsverhouding. Er is geen winnaar of verliezer en het slachtoffer is in staat zichzelf te verdedigen. Het slachtoffer loopt geen (blijvende) psychische en/of fysieke schade op.

Hoe wordt er gepest?

Op verschillende manieren kan er gepest worden:

met woorden	vernederen, belachelijk maken, uitlachen; schelden, dreigen, opmerkingen maken over ander seksuele geaardheid; bijnamen gebruiken; gemene briefjes schrijven, enz.
lichamelijk	trekken aan kleding, duwen, sjoeren; schoppen, slaan; krabben, bijten, aan de haren trekken; wapens gebruiken, enz.
door achtervolging	achterna lopen, opjagen; in de val laten lopen, klem zetten of rijden; opsluiten, enz.
door uitsluiting	doodzwijgen, negeren; uitsluiten van feestjes, bij groepsopdrachten, enz.
door stelen en/of vernielen	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen; beschadigen van schoolspullen, fiets, enz.
door afpersing	dwingen om geld of spullen af te geven; dwingen om iets voor de pesters te doen, enz.
digitaal	vervelende foto's op de website, al dan niet bewerkt; via Facebook, Instagram en haatmailtjes, enz.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen.

Veel kinderen die gepest worden, hebben een gebrek aan zelfvertrouwen. Hierdoor hebben ze moeite zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos, zijn angstig en onzeker. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben geen vrienden of een vast clubje. Een kind dat gepest wordt, praat er thuis niet altijd over onder meer uit gevoel van schaamte of uit angst dat juist hierdoor het probleem groter zal worden.

De pester

Pesters lijken vaak de sterkeren in hun groep. Ze zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander te kleineren.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, meelopers. Immers wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig. Pestgedrag kan verschillende oorzaken hebben. Zo kan een problematische thuissituatie een veroorzaker hiervan zijn of een voortdurende strijd om macht in de klas of een gevoel van incompetentie op school. Soms is een pestkop een kind dat in een andere situatie zelf gepest werd. Meisjes pesten vaker op een subtiele manier door middel van woorden, geniepige opmerkingen of het buitensluiten van klasgenoten. Het spreekt voor zich dat de pester thuis niets vertelt over zijn/haar gedrag.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Zij zijn de stille getuigen. Achteraf voelen ze zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres zijn gesprongen voor het slachtoffer of hulp hebben ingeschakeld.

Het aanpakken van pesten

Pesten is **onacceptabel** en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat **als één team** kunnen aanpakken.

HET ANTI-PESTPROTOCOL

Het anti-pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen, te weten de docenten, het onderwijsondersteunend personeel, de ouders en de leerlingen.
2. De docenten, het onderwijsondersteunend personeel, de ouders en de leerlingen zijn bereid tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
3. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien.
4. De docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
5. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
6. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten, onder andere in de werkweek van leerjaar 1 en een lesmethode voor mentoraat en studievaardigheden in leerjaar 1.

De vijfsporenaanpak

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporenaanpak. Deze aanpak omvat het volgende:

1. Hulp aan het gepeste kind door
 - a) het probleem serieus te nemen;
 - b) te onderzoeken wat er precies is gebeurd;
 - c) met hem/haar te overleggen over mogelijke oplossingen;
 - d) haar/hem te ondersteunen bij het werken aan oplossingen;
 - e) zonodig hulp aan te bieden in overleg met de ondersteuningscoördinator in de vorm van bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, weerbaarheidstraining of gesprekken met het School Maatschappelijk Werk.
2. Hulp aan de pester door
 - a) de jongere te confronteren met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester;
 - b) met hem/haar de achterliggende oorzaken op tafel proberen te krijgen;
 - c) hem/haar te wijzen op het gebrek aan inlevingsvermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag;
 - d) met hem/haar te bespreken hoe pestgedrag is om te bouwen naar het onderhouden van positieve relaties met anderen;

- e) zonodig hulp aan te bieden in overleg met de ondersteuningscoördinator in de vorm van bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, een agressiereductietraining en/of gesprekken met het School Maatschappelijk Werk.
3. Hulp aan de zwijgende middengroep door
 - a) onder leiding van de mentor het pesten in de klas te bespreken en de rol van alle leerlingen hierin te benoemen;
 - b) onder leiding van de mentor in de klas over mogelijke oplossingen te praten en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
4. Hulp aan het personeel door
 - a) voldoende informatie te verstrekken over het pesten in het algemeen en over de aanpak ervan;
 - b) het bestaan van een algemeen beleid rond veiligheid en pesten op school waar de hele school bij betrokken is.
5. Hulp aan de ouders door
 - a) ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus te nemen;
 - b) als school samen te werken met de ouders om het pesten aan te pakken;
 - c) informatie en adviezen te geven aan de ouders over pesten en manieren waarop pesten kan worden aangepakt;
 - d) zonodig de ouders in overleg met de ondersteuningscoördinator door te verwijzen naar deskundige hulpverleners.

Preventieve aanpak

Sinds een groot aantal jaren werkt onze opleiding met een programma dat erop gericht is om pesten op onze school te voorkomen. Het programma is in de loop der jaren uitgegroeid tot wat het nu is. Hieronder volgt een schets van de stappen die genomen worden in de aanloop naar en in de loop van het eerste leerjaar.

Overdrachtsgesprekken basisschool

De informatie over de leerlingen en hun (ge-)pestverleden die basisscholen tijdens de overdrachtsgesprekken ter sprake brengen is van cruciaal belang. Dit kan aanleiding geven voor het volgende:

- Met ouders en leerlingen wordt reeds voor de zomer telefonisch gesproken of ouders en leerlingen worden uitgenodigd voor een gesprek.
- Deze informatie wordt meegenomen bij het formeren van de nieuwe eerste klassen.

Voorkeur klassenindeling – (ge-)pestverleden meegenomen

De leerlingen die zich inschrijven op ISW Gasthuislaan worden voor de zomer actief benaderd om te kunnen opgeven bij welke leerling zij graag in de klas zouden zitten. Zij kunnen daarbij indien nodig ook al voorafgaand aan de klassenindeling aangeven bij wie ze zeker niet in de klas willen komen in verband met een (ge-)pestverleden. Dit laatste verzoek wordt altijd gehonoreerd. Deze informatie geeft weer aanleiding geven voor het volgende:

- De leerjaarcoördinator klas 1 zoekt uit of er meerdere acties nodig zijn om beide leerlingen en eventuele overige betrokken leerlingen een vlekkeloze start te kunnen bezorgen.
- Een notitie in het leerlingvolgsysteem wordt gemaakt, zodat vooraf bij alle betrokken personeelsleden helder is welke zaken uit het verleden een rol spelen.
- De mentor zal dit verleden ter sprake brengen in een van de eerste gesprekken in het schooljaar. Individuele gesprekken met de mentor starten in de week na de introductieweek.

Startmomenten met leerjaar 1

Zodra de kinderen leerling zijn van ISW Gasthuislaan heeft de leerjaarcoördinator de taak om duidelijk te maken bij de kinderen hoe we ons op ISW Gasthuislaan gedragen. Jezelf kunnen zijn en een ander zichzelf laten zijn staat daarbij centraal. Tijdens de startmomenten in de aula (tijdens de kennismakingsmiddag voor de zomer en tijdens de introductiemiddag op de eerste schooldag van het jaar) komt dit naar voren als belangrijkste item. De leerjaarcoördinator benadrukt dat de volledige focus in de eerste weken ligt op jezelf ontplooien en jezelf thuis voelen binnen ISW Gasthuislaan.

'Over de lijn'

De leerlingen doen in de eerste periode van het schooljaar als klas mee aan de opdracht 'over de lijn', waarbij prikkelende stellingen aanleiding geven tot een groepsgesprek. Dit groepsgesprek vindt in principe plaats in een serene setting in het bos of op het strand (afhankelijk van de invulling van de kampweek). Hierbij zijn altijd de mentor en assistent-mentoren van de klas aanwezig.

Tijdens het gesprek wordt ingegaan op de verscheidenheid in persoonskenmerken, verschillende persoonlijke omstandigheden en bijzondere ervaringen uit het verleden. Hierbij komt ook aan bod: rouw, vervelende ervaringen, ziekten, etc. Pesten en gepest worden is een vaststaand item in deze bijeenkomst. Leerlingen krijgen uitleg over de drie partijen die er in een pestsituatie zijn. Leerlingen leren dat zowel de pester als het slachtoffer een probleem hebben en dat daaraan gewerkt kan worden. Bovendien leren zij begrijpen dat iets als "de neutrale toeschouwer" niet bestaat. Door niets te doen, geef je immers de pester de ruimte en kies je wel degelijk partij.

Verder wordt de leerlingen geleerd dat er altijd hulp gezocht kan en mag worden voor wat je zelf niet op kunt lossen: een docent, mentor, leerjaarcoördinator of ouder kan een traject in werking zetten, dat praktische hulp mogelijk maakt. Daarnaast is er in de loop van het gesprek alle ruimte voor de leerlingen om opgedane ervaringen te uiten. Voor de mentor is dit waardevolle informatie in het kader van de verdere begeleiding.

Mentorles - vervolgstap

In een mentorles hierop volgend komen we terug op het onderwerp. Afhankelijk van de voorkeuren van de mentor en de kenmerken van de klas wordt bepaald hoe vervolg wordt gegeven aan de eerste acties. Dat kan zijn door gedragsregels te formuleren samen met de leerlingen, door leerlingen een opstel te laten schrijven over hun eigen ervaringen, door een passende vervolgles te gebruiken uit de Methode Tumult, etc.

Herhaling – groepsdruk en gedrag

Later in het jaar krijgen de leerlingen een les, bijvoorbeeld verzorgd door bureau Halt, met betrekking tot internetpesten en/of over groepsdruk. Er kan ook gekozen worden voor een ander type les, afhankelijk van de situatie in de klas. Onderwerpen zoals discriminatie en identiteit komen daarbij aan bod.

Lessen informatiekunde

Tijdens de lessen informatiekunde komen allerlei digitale situaties aan bod. Hierbij wordt ook uitleg gegeven over omgaan met sociale media en de gevaren rondom internetidentiteit.

Signaleren: LiB, IZO-overleg en communicatie vakdocenten

Leerlingen die kwetsbaar zijn komen vaak naar boven drijven tijdens mentorgesprekken of tijdens leerling-besprekingen. Ook tijdens het LiB-gesprek (Leerling in Beeld, terugkerend overleg tussen LJC en mentor) of tijdens het IZO (Intern Zorg Overleg) wordt actief gekeken naar het welzijn van de leerling. Als deze gesprekken daar aanleiding toe geven of als op een andere wijze situaties van pesten naar boven komen drijven wordt direct actief opgetreden. Als leerlingen of ouders melding maken, is alles erop gericht de leerling een veilige situatie te bieden. Registratie van pestgedrag vindt plaats op naam en mag, na een eerdere correctie, niet opnieuw voorkomen. Leerjaarcoördinator checkt gedurende de periode van interveniëren en daarna of situatie naar tevredenheid van alle partijen is opgelost.

Discriminatie wordt, in welke zin dan ook, op één lijn gesteld wordt met het begrip pesten en wordt dus absoluut niet getolereerd.

Korte samenvatting handelingen

Indien zich een situatie van pesten voordoet wordt in veel gevallen de volgende procedure gevolgd:

- docent of mentor krijgt een melding van leerling of ouders of constateert pesten
- indien mogelijk behandelt de mentor het pesten door gespreksvoering met verschillende partijen
- in iets zwaardere gevallen legt de mentor de situatie voor aan de leerjaarcoördinator
- de leerjaarcoördinator spreekt eerst het slachtoffer en stelt vragen over feiten en over gevoel en effecten
- de leerjaarcoördinator spreekt de dader(s) over feiten, het gevoel en het waarom
- de leerjaarcoördinator spreekt beiden partijen (indien slachtoffer akkoord is) en stelt vragen die gericht zijn op het laten zien van het effect van het pestgedrag. Vervolgens vraagt de leerjaarcoördinator aan betrokkenen welke vervolgstappen zij graag zien om deze casus af te ronden.
- Indien nodig wordt ook de zorgcoördinator betrokken.

De ondersteuningscoördinator en/of de leerjaarcoördinator zullen,- indien nodig-aandacht vragen over deze problematiek via de Nieuwsbrief voor de ouders en op ouderavonden. Soms wordt een voorlichtingsavond georganiseerd voor ouders met als thema Sociale media en Veilig internet.

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

STAP EEN

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste(n) en later met de pester(s) apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I en II. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide partijen en probeert tot goede afspraken te komen. Ook zal de mentor zonedig informatie inwinnen bij derden (vakdocent, oop) wanneer het pesten plaats heeft gevonden in hun zicht.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor praat eventueel met de klas. Dit kan van belang zijn in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. De mentor kan een beroep doen op de deskundigheid van de zorgcoördinator en/of leerjaarcoördinator.
5. De mentor legt de gebeurtenissen en de gemaakte afspraken in een dossier van Magister vast en doet melding bij de ouders. Indien nodig kan ook een gesprek met de mentor en de ouders plaatsvinden. Aan het dossier is toegevoegd de verklaringen van alle betrokkenen.
6. Wanneer het pesten het klassenverband overstijgt, zullen de desbetreffende mentoren gezamenlijk de hierboven vermelde punten uitvoeren.

STAP TWEE

1. Bij herhaling van het pestgedrag neemt de mentor contact op met de leerjaarcoördinator van de leerling(en) of van het leerjaar.
2. De mentor eventueel in het bijzijn van de leerjaarcoördinator heeft een gesprek met de gepeste(n) en de pester(s) apart of een gesprek tussen beide partijen.
3. In het gesprek met de pester(s) is het doel drieledig, namelijk
 - o confronteren (zie bijlage II);
 - o mogelijk achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - o helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste(n) wordt gekeken of er sprake is van sociaal gedrag, waardoor pesters gemakkelijk hun agressie kunnen botvieren op de gepeste(n).
5. De mentor en de leerjaarcoördinator worden geadviseerd en ondersteund door de ondersteuningscoördinator. De ondersteuningscoördinator biedt eventueel op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste bijvoorbeeld in de vorm van SMW- gesprekken.
6. De leerjaarcoördinator nodigt de ouders uit voor een gesprek. Bij dat gesprek is ook de mentor aanwezig. De leerjaarcoördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte van de gebeurtenissen, verzoekt hen om met hun kind te praten en informeert hen over het vervolgtraject.
7. Mogelijkheden tot hulp worden met de ouders doorgenomen.
8. De mentor legt, in samenspraak met de leerjaarcoördinator, de informatie vast in het dossier van Magister.

9. Bij het opnieuw vervallen in pestgedrag wordt wederom gewerkt aan de hand van punt 2 tot en met 4 van Stap Twee.
De ondersteuningscoördinator en/of leerjaarcoördinator zal nu nadrukkelijker aanwezig zijn. Naast individuele begeleiding zijn trainingen mogelijk via het Sociaal Kernteam of het wijkteam Hoek van Holland.
10. In aanwezigheid van de mentor licht de leerjaarcoördinator de ouders van de pester(s) in betreffende de hulp en bespreekt de mogelijkheid tot vrijwillige hulp met de ouders van de gepeste(n). Indien hulp bij de ouders van de pester geen gehoor vindt, zullen er acties ondernomen worden, met als doel de ouders te activeren.
11. De mentor en de leerjaarcoördinator leggen alle informatie vast in het dossier. Aan het dossier is toegevoegd de verklaringen van alle betrokkenen. Elke verklaring is door de opsteller persoonlijk ondertekend en van datum voorzien. De mentor krijgt hiervan een afschrift.

VERVOLGSTAPPEN

Indien bovenstaande handelwijze geen effect heeft en het pestgedrag wederom de kop opsteekt, zal voortaan gehandeld worden overeenkomstig de regeling "Schorsing en definitieve verwijdering". Hierbij dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

1. De mentor en de leerjaarcoördinator voeren gezamenlijk het gesprek met de pester en de gepeste.
2. Door elke betrokkene wordt een verklaring opgesteld voorzien van handtekening en datum.
3. De leerjaarcoördinator brengt de locatie directeur op de hoogte van het gebeuren. Het dossier wordt gezamenlijk doorgenomen en vervolgstappen worden afgesproken.
4. De locatiedirecteur nodigt de ouders uit voor een gesprek. Bij dit gesprek is de leerjaarcoördinator aanwezig. In dit gesprek of eventuele vervolggesprekken worden de ouders op de hoogte gesteld van het vervolgtraject.
5. De leerjaarcoördinator legt, in samenspraak met de mentor, alle informatie vast in het dossier. De verklaringen van alle betrokken worden er aan toegevoegd. Alle betrokkenen krijgen een afschrift.

De taak van docenten/onderwijsondersteunend personeel

De docent en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren, door hiervan melding te maken bij de mentor.

BIJLAGE I

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem;
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Op welke wijze word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Zijn er getuigen?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt? Wat wil je bereiken?
- Ben je bereid het gesprek met de pester aan te gaan (waarbij de leider van het gesprek de veiligheid waarborgt)

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Wat is zijn lichaamstaal?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?
- Wat kun je zeggen of doen wanneer je gepest wordt?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

Deze feiten moeten in het dossier van Magister vastgelegd worden

BIJLAGE II

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan;
- achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen;
- bespreken op welke wijze de pester voor herstel van vertrouwen kan zorgen.
- het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht. Bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste wil zijn! Zodra we gaan interpreteren, reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren. En dat mag niet.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud gericht en je geeft aan wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je ermee ophoudt. *Zeg nooit:* Jij bent heel gemeen. Jij wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is. Gedrag en persoon moet je van elkaar scheiden.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt je je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Waarom reageer je je af op die ander? Enz. Maak duidelijk dat de leerling zich niet voldoende inleeft in de gevoelens en gedachten van de ander. Wat gaat hij/zij daaraan doen? Biedt zo nodig hulp aan van de ondersteuningscoördinator (op vrijwillige basis).

Stappen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt.

Deze feiten moeten in het dossier van Magister vastgelegd worden

BIJLAGE III

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling en de leerling die pest

Confronteren

Herstel van de situatie of de relatie staat tijdens dit gesprek centraal. De gespreksleider spreekt beiden partijen (indien slachtoffer akkoord is) en stelt vragen die gericht zijn op het laten zien van het effect van het pestgedrag. De gespreksleider vraagt de gepeste leerling naar het gevoel en de emotie. Goed doorvragen is nodig om het gevoel van buitensluiting, afwijzing of anderszins naar boven te krijgen.

Vraag de pester wat hij ziet bij de gepeste en welk gevoel bij hem/haar boven komt. De aanwijzingen van bijlage I en II over probleemgericht, relatiegericht, specifiek en veranderingsgericht gelden hier ook.

Vervolgens vraagt de gespreksleider aan betrokkenen of zij de ander iets zouden willen zeggen en of zij iets willen vragen. Vaak helpt het ook om te vragen of de pester een fout gemaakt heeft. Na een eventuele toezegging of belofte vraagt de teamleider waarom hij/zij dat zegt.

Vertrouwen

Tot slot vraagt de gespreksleider aan het slachtoffer of hij/zij er vertrouwen in heeft. Vraag ook waarom. Zo niet, dan wordt het gesprek vervolgd. In de meeste gevallen lukt het om de dader te laten inzien dat pesten erg pijnlijk kan zijn en stopt het pesten.

Ouders

Afhankelijk van de situatie kunnen ouders op de hoogte worden gebracht. Vaak is het goed met beide leerlingen af te spreken dat zij bij thuiskomst de ouders zelf informeren. Eventueel kan de gespreksleider of mentor de ouders bellen. Ouders stellen zo'n contact erg op prijs. Bovendien kunnen de ouders de kwestie met hun kind thuis bespreken. Daarmee geeft de school inhoud aan het educatieve partnerschap met de ouders.

Deze feiten moeten in het dossier van Magister vastgelegd worden